

Αριθμός 3686

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ
ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 2001 ΕΩΣ 2009

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (εφεξής «ο Έφορος»), ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 10 των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 έως 2009 (εφεξής «ο Νόμος»), εκδίδει την ακόλουθη Απόφαση σε σχέση με το Μέτρο ενίσχυσης που τιτλοφορείται:

Σχέδιο κρατικών ενισχύσεων για περίφραξη με σκοπό την προστασία των καλλιεργειών από τις ζημιές που προκαλούνται από τα αγρινά.

Το άρθρο 10 (3) του Νόμου απαγορεύει να τεθεί σε ισχύ στη Δημοκρατία μέτρο κρατικής ενίσχυσης που αναφέρεται στην παράγραφο (α) του άρθρου 9 (Α) του Νόμου, εκτός εάν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Έφορο και έχουν τηρηθεί οι τυχόν όροι που ο Έφορος επέβαλε με την εκδοθείσα δυνάμει του εδαφίου (2) Απόφασής του.

Α. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 10 Νοεμβρίου 2017 το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κοινοποίησε στον Έφορο προσχέδιο μέτρου με τον τίτλο «Σχέδιο κρατικών ενισχύσεων για περίφραξη με σκοπό την προστασία των καλλιεργειών από τις ζημιές που προκαλούνται από τα αγρινά» (εφεξής «το Μέτρο»). Ο Έφορος με επιστολή του προς το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ημερ. 9/2/2018 ζήτησε επιπρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία, τα οποία υποβλήθηκαν από το Υπουργείο στον Έφορο με επιστολή ημερ. 28/2/2018.

Β. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΝΤΟΣ ΜΕΤΡΟΥ:

1. Αρμόδια Αρχή:

Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του κοινοποιηθέντος Μέτρου είναι το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (εφεξής «η Αρμόδια Αρχή»).

2. Στόχοι:

Στόχοι του Μέτρου είναι η βελτίωση των συνολικών επιδόσεων και της βιωσιμότητας των επιδοτούμενων γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της δημιουργίας κατάλληλων υποδομών για την προστασία του φυτικού κεφαλαίου και της γεωργικής παραγωγής από τα αγρινά.

3. Δικαιούχοι:

Δικαιούχοι του Μέτρου είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα κάτοχοι ή διαχειριστές γεωργικής εκμετάλλευσης, οι οποίοι έχουν καταθέσει αίτηση για έκδοση άδειας οικοδομής στην αντίστοιχη αρμόδια αρχή της Κυπριακής Δημοκρατίας για τα τεμάχια της εκμετάλλευσής τους, τα οποία βρίσκονται σε κοινότητες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Μέτρου.

4. Νομική βάση:

Νομική βάση του Μέτρου είναι ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των Άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ¹ (εφεξής «ο Κανονισμός») καθώς και η σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

5. Προϋπολογισμός:

Ανέρχεται στις 500.000 ευρώ (€0.5 εκ.) για όλη τη διάρκεια του Μέτρου.

6. Διάρκεια:

Το Μέτρο θα τεθεί σε ισχύ την 1^η Ιουλίου 2018 και θα τερματιστεί στις 31 Δεκεμβρίου του 2020.

7. Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν:

- Την κατασκευή περίφραξης ύψους 1.2 μέχρι 1.5 μέτρων. Στις δαπάνες περιλαμβάνεται γαλβανισμένος ή μη γαλβανισμένος δοκός, το πλέγμα περίφραξης, το σκυρόδεμα για τα θεμέλια καθώς και σκυρόδεμα για όλη τη περιμετρική βάση.
- Την εγκατάσταση ηλεκτροφόρας περίφραξης τεμαχίου καθώς και οι δαπάνες για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος για τις ανάγκες της περίφραξης.
- Το κόστος κατασκευής μεταλλικής πόρτας πρόσβασης ανά τεμάχιο, με ανώτατο ποσό τα 200 ευρώ.
- Την αμοιβή αρχιτέκτονα που συνδέεται με την περίφραξη, με ανώτατο ποσό τα 50 ευρώ ανά τεμάχιο.

8. Ένταση της ενίσχυσης:

Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης ανέρχεται στο 70% των επιλέξιμων δαπανών.

Γ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

1. Ο Έφορος, βάσει του άρθρου 9Α (α) του Νόμου, αξιολογεί και εγκρίνει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10 του Νόμου, τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στη Δημοκρατία οι οποίες, σύμφωνα με Κανονισμούς ή Αποφάσεις που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Ένωση, δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1588 του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουλίου 2015², απαλλάσσονται από την υποχρέωση της κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 3, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «η ΣΛΕΕ»).

2. Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «κρατική ενίσχυση» σημαίνει κάθε μέτρο το οποίο πληροί όλα τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ, το οποίο αναφέρει ότι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό

¹ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L193, της 1.7.2014, σ.1.

² Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 248, της 24.9.2015, σ.1.

διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως». Το κοινοποιηθέν Μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά όλα τα κριτήρια του άρθρου 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ, δηλαδή:

- α) Χορηγείται με κρατικούς πόρους, αφού οι προβλεπόμενες από το Μέτρο ενισχύσεις χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό.
- β) Η χορήγηση της ενίσχυσης συνιστά οικονομικό πλεονέκτημα, το οποίο οι δικαιούχοι δεν θα ελάμβαναν υπό κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.
- γ) Είναι επιλεκτικό καθότι συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ενός συγκεκριμένου οικονομικού κλάδου, δηλαδή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της γεωργίας και ειδικότερα εκείνων που βρίσκονται σε συγκεκριμένες κοινότητες, που επηρεάζονται από τη δράση των αγρινών.
- δ) Νοθεύει τον ανταγωνισμό σε βαθμό επηρεασμού των ενδοεθνικικών συναλλαγών, διότι λόγω της ύπαρξης της κοινής γεωργικής πολιτικής, της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη της Ένωσης αλλά και των κανονισμών για την κοινή οργάνωση των αγορών, κάθε ενίσχυση στο γεωργικό τομέα, οσοδήποτε μικρή, θεωρείται ότι νοθεύει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

3. Συμβατότητα της ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά.

Τη νομική βάση για την αξιολόγηση της κοινοποιηθείσας κρατικής ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά αποτελεί ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των Άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού, τα καθεστάτα ενισχύσεων που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου I του Κανονισμού καθώς και τις ειδικές προϋποθέσεις για την αντίστοιχη κατηγορία ενισχύσεων που προβλέπονται στο κεφάλαιο III του ίδιου Κανονισμού, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 2 ή 3 της ΣΛΕΕ και απαλλάσσονται της υποχρέωσης κοινοποίησης που προνοείται από το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

Ο Έφορος, αφού αξιολόγησε το Μέτρο, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού, κατέληξε στα εξής:

α. Ως προς την πλήρωση των προϋποθέσεων του κεφαλαίου I του Κανονισμού:

i. Πεδίο Εφαρμογής:

Το άρθρο 1(1)(α) (i) του Κανονισμού καθορίζει ότι αυτός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που χορηγούνται σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι οποίες δραστηριοποιούνται στο γεωργικό τομέα, δηλαδή την πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων, με εξαίρεση τα άρθρα 14, 15, 16, 18, 23 και 25 έως 28 τα οποία, εφαρμόζονται μόνο στις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή. Με βάση σχετικές πρόνοιες του Μέρους, αυτό εφαρμόζεται αποκλειστικά σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων. Ωστόσο, στο Μέτρο πρέπει να συμπεριληφθεί παραπομπή στη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (εφεξής «η Σύσταση για τις ΜΜΕ»).

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 1(5)(α) του Κανονισμού, στο Μέτρο πρέπει να συμπεριληφθεί πρόνοια που να αποκλείει τις επιχειρήσεις κατά των οποίων εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, η οποία κήρυξε μια ενίσχυση παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 1(6) του Κανονισμού, στο Μέτρο πρέπει να συμπεριληφθεί πρόνοια που να αποκλείει ρητά από το πεδίο εφαρμογής του τις προβληματικές επιχειρήσεις. Σημειώνεται ότι ο όρος «προβληματική επιχείρηση» ορίζεται στην παράγραφο 14 του άρθρου 2 του Κανονισμού, ως η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις απαριθμούμενες στον εν λόγω ορισμό προϋποθέσεις.

Περαιτέρω, με βάση την παράγραφο 7 του άρθρου 1 του Κανονισμού, κρίνεται ότι τόσο οι ενισχύσεις που προβλέπει το Μέτρο όσο και οι όροι που τις συνοδεύουν καθώς και η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησής του δε συνιστούν παραβίαση του δικαιού της Ένωσης που να το καθιστά παράνομο στο σύνολό του.

ii. Όρια κοινοποίησης:

Το ανώτατο ποσό ενίσχυσης καθ' όλη τη διάρκεια του Μέρους ανέρχεται στις €15.000 ανά δικαιούχο, ποσό κατά πολύ χαμηλότερο από το όριο κοινοποίησης που θέτει το άρθρο 4 (1) (α) του Κανονισμού σχετικά με τα καθεστάτα ενισχύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κανονισμού για τις ενισχύσεις για επενδύσεις στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή, το οποίο ανέρχεται στις €500.000 ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό σχέδιο.

iii. Διαφάνεια:

Η ενίσχυση που θα χορηγήσει η Αρμόδια Αρχή θα είναι υπό την μορφή άμεσης επιχορήγησης και ως εκ τούτου χαρακτηρίζεται ως «διαφανής ενίσχυση», σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου 1 του άρθρου 5(2)(α) του Κανονισμού. Ως «ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης» στην παράγραφο 20 του άρθρου 2 του Κανονισμού ορίζεται το «ποσό της ενίσχυσης, εάν είχε παρασχεθεί υπό μορφή επιχορήγησης στον δικαιούχο κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων».

iv. Χαρακτήρας κινήτρου:

Με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του Κανονισμού οι ενισχύσεις πρέπει να έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Οι ενισχύσεις θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο γραπτή αίτηση ενίσχυσης.

Σύμφωνα με το Μέτρο ο χαρακτήρας κινήτρου φαίνεται να ικανοποιείται αφού μόνο εμπρόθεσμες αιτήσεις δικαιούχων θα μπορούν να γίνουν αποδεκτές. Ωστόσο, η Αρμόδια Αρχή θα πρέπει να συμπεριλάβει στο Μέτρο ότι η αίτηση ενίσχυσης θα περιλαμβάνει τουλάχιστον όλα τα πληροφορικά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο (2) του άρθρου 6 του Κανονισμού.

v. Ένταση της ενίσχυσης και επιλέξιμες δαπάνες:

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 7 του Κανονισμού «για τον υπολογισμό της έντασης και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων». Συνεπώς, η πρόνοια αυτή θα πρέπει να συμπεριληφθεί στο Μέτρο. Στο ίδιο άρθρο του Κανονισμού απαιτείται όπως οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται με σαφή, συγκεκριμένα και επικαιροποιημένα αποδεικτικά έγγραφα. Η πρόνοια αυτή ικανοποιείται αφού στο Μέτρο αναφέρεται ότι η καταβολή της ενίσχυσης θα πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση των δράσεων, με την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων (τιμολογίων, αποδείξεων) και την ολοκλήρωση των απαιτούμενων επιτόπιων ελέγχων.

Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου προνοείται ότι ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος για ενίσχυση, εκτός εάν δεν είναι ανακτήσιμος βάσει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ. Το Μέτρο δεν συμπεριλαμβάνει στις επιλέξιμες δαπάνες τον ΦΠΑ και ως εκ τούτου η πρόνοια αυτή ικανοποιείται.

vi. Σώρευση:

Η πρόνοια του Μέρους που ρυθμίζει τη σώρευση ενισχύσεων είναι σύμφωνη με το άρθρο 8 του Κανονισμού, βάσει του οποίου δεν επιτρέπεται ο δικαιούχος ενίσχυσης για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες να λαμβάνει κρατικές ενισχύσεις ή ενωσιακή χρηματοδότηση που τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των κρατών μελών ή ενισχύσεις de minimis, οι οποίες υπερβαίνουν στο σύνολό τους τις ανώτατες εντάσεις και τα ανώτατα ποσά ενίσχυσης, όπως αυτά καθορίζονται στο Κεφάλαιο III του Κανονισμού αυτού.

vii. Δημοσίευση και Ενημέρωση:

Το Μέτρο θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις δημοσιότητας και ενημέρωσης που προβλέπονται στο άρθρο 9 του Κανονισμού, οι οποίες αφορούν στη δημοσίευση σε εθνικό ενιαίο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις συνοπτικών πληροφοριών για το Μέτρο στην τυποποιημένη μορφή που καθορίζεται στο παράρτημα II του Κανονισμού καθώς και του πλήρους κειμένου του ή συνδέσμου που οδηγεί προς αυτά, το αργότερο 10 εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Μέρους και τα οποία θα πρέπει να παραμένουν διαθέσιμα επί τουλάχιστον 10 έτη από την εν λόγω ημερομηνία. Η απαίτηση για τη δημοσίευση σε εθνικό ενιαίο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις ικανοποιείται μέσω σχετικής αναφοράς που υπάρχει στο Μέτρο. Ο διαδικτυακός σύνδεσμος που οδηγεί στο πλήρες κείμενο του Μέρους θα πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή στο έντυπο περιλαμβάνεται στο παράρτημα II του Κανονισμού. Όσον αφορά την υποχρέωση δημοσίευσης κάθε μεμονωμένης ενίσχυσης που €60.000 δεν υφίσταται αφού το ανώτατο ποσό χορήγησης ανέρχεται στις €15.000.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, το πλήρες κείμενο του Μέρους θα πρέπει να περιέχει ρητή παραπομπή στον Κανονισμό, με αναφορά του τίτλου του και των στοιχείων δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στις ειδικές διατάξεις του Κεφαλαίου III του Κανονισμού, τις οποίες αφορά η εν λόγω πράξη ή στην εθνική νομοθεσία με την οποία εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού αυτού. Ως εκ τούτου η Αρμόδια Αρχή θα πρέπει να ενσωματώσει τις ανάλογες πρόνοιες στο Μέτρο, κάνοντας ρητή παραπομπή στον Κανονισμό.

viii. Διάρκεια:

Η διάρκεια του Μέρους περιορίζεται εντός της περιόδου ισχύος του υπό αναφορά Κανονισμού, δηλαδή μέχρι τις 31.12.2020, με δυνατότητα παράτασης 6 μηνών.

β. Ως προς τη πλήρωση των προϋποθέσεων του κεφαλαίου III του Κανονισμού:

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κανονισμού τα καθεστώτα ενισχύσεων για επενδύσεις σε ενσώματα ή άυλα στοιχεία ενεργητικού σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που σχετίζονται με την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, εφόσον πληρούνται οι κάτωθι ισχύουσες για την περίπτωση προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I του Κανονισμού:

- i. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του Κανονισμού, η επένδυση θα μπορεί να πραγματοποιείται και να χρησιμοποιείται από ένα δικαιούχο και να αφορά ενσώματα στοιχεία ενεργητικού. Στο κοινοποιηθέν Μέτρο η επιλέξιμη επενδυτική δαπάνη από το δικαιούχο θα αφορά την κατασκευή περιφραγής στην γεωργική του εκμετάλλευση, δηλαδή δαπάνη σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού και ως εκ τούτου η πρόνοια αυτή ικανοποιείται.
- ii. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 14 του Κανονισμού, μέσω της επένδυσης πρέπει να επιδιώκεται τουλάχιστον ένας από τους στόχους που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο. Σύμφωνα με το Μέτρο η επιλέξιμη επενδυτική δαπάνη από το δικαιούχο θα αφορά την κατασκευή περιφραγής στη γεωργική του εκμετάλλευση, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα την καλύτερη οργάνωση, την προστασία, καθώς και την αύξηση της ποιότητας της γεωργικής παραγωγής των δικαιούχων. Οι παράγοντες αυτοί αθροιστικά θα συμβάλουν στον στόχο της βελτίωσης των συνολικών επιδόσεων και της βιωσιμότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης. Ως εκ τούτου το Μέτρο είναι εναρμονισμένο με την πρόνοια της παραγράφου 3 του άρθρου 14 του Κανονισμού.
- iii. Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 14 του Κανονισμού, η επένδυση μπορεί να συνδέεται με την παραγωγή σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης βιοκαυσίμων ή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, υπό την προϋπόθεση ότι η παραγωγή δεν υπερβαίνει τη μέση ετήσια κατανάλωση ενέργειας ή καυσίμων από τη συγκεκριμένη γεωργική εκμετάλλευση. Στο Μέτρο θα πρέπει να ενσωματωθεί η πιο πάνω πρόνοια καθώς και ότι οι επενδύσεις σε υποδομές ανανεώσιμης ενέργειας που παράγουν ενέργεια πρέπει να συμμορφώνονται με τα ελάχιστα πρότυπα για την ενεργειακή απόδοση, εφόσον υπάρχουν τέτοια πρότυπα στην Κύπρο.
- iv. Σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 14 του Κανονισμού «Όταν για μια επένδυση απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ³, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η

³ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 26, της 28.1.2012, σ. 1. «Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον»

εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης». Ωστόσο, για τα έργα στον τομέα της γεωργίας (παράρτημα II της πιο πάνω Οδηγίας), η Οδηγία δεν απαιτεί την υποβολή εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και η υποβολή της επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του κράτους μέλους. Επίσης το Μέτρο προνοεί ότι πριν τη χορήγηση της ενίσχυσης ο δικαιούχος θα πρέπει να προσκομίσει την άδεια οικοδομής της κατασκευής. Ως εκ τούτου, το Μέτρο είναι εναρμονισμένο με την πρόνοια της παραγράφου 5 του άρθρου 14 του Κανονισμού αφού, μέσω της άδειας οικοδομής, η πολεοδομική αρχή, αναλόγως με την εθνική νομοθεσία, ζητά την υποβολή της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

- v. Σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 14 του Κανονισμού, οι ενισχύσεις μπορούν να καλύπτουν επιλέξιμες δαπάνες για την κατασκευή ακινήτων καθώς και την αγορά εξοπλισμού. Οι ενισχύσεις μέσω του Μέρους για την αγορά του εξοπλισμού περιφραγής και η δαπάνη κατασκευής περιφραγής στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι σύμφωνες με την πρόνοια της εν λόγω παραγράφου.
- vi. Το Μέτρο είναι εναρμονισμένο με την παράγραφο 10 του άρθρου 14 του Κανονισμού, αφού οι ενισχύσεις δεν περιορίζονται σε συγκεκριμένα γεωργικά προϊόντα.
- vii. Η ένταση της ενίσχυσης, σύμφωνα με το σημείο (γ) της παραγράφου 12 του άρθρου 14 του Κανονισμού, δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από το 50% του ποσού των επιλέξιμων δαπανών. Ωστόσο, στο σημείο (γ), της παραγράφου 13, του άρθρου 14 του Κανονισμού το πιο πάνω ποσοστό μπορεί να αυξηθεί κατά 20% για επενδύσεις σε περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά και άλλα ειδικά μειονεκτήματα. Το Μέτρο εναρμονίζεται με τις πιο πάνω προνοιές του Κανονισμού υπό την προϋπόθεση ότι οι περιοχές που θα γίνουν οι επιλέξιμες δαπάνες και βρίσκονται στις κοινότητες που αναφέρονται σε πίνακα στο Μέτρο χαρακτηρίζονται από την αρμόδια αρχή ως περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά και άλλα ειδικά μειονεκτήματα.

Δ. ΑΠΟΦΑΣΗ:

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τα πιο πάνω, αποφασίζει ως ακολούθως:

1. Το κοινοποιηθέν Μέτρο ενισχύσεων με τίτλο «Σχέδιο κρατικών ενισχύσεων για περίφραξη με σκοπό την προστασία των καλλιεργειών από τις ζημιές που προκαλούνται από τα αγρινά» πληροί σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις του άρθρου 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ και συνεπώς συνιστά κρατική ενίσχυση.
2. Το Μέτρο κρίνεται ως συμβατό με τον Κανονισμό και ως εκ τούτου, βάσει του άρθρου 9Α (α) του Νόμου, εγκρίνεται υπό τον όρο ότι η Αρμόδια Αρχή θα προβεί στις ακόλουθες τροποποιήσεις του Μέρους πριν την εφαρμογή του:
  - (α) Στο Μέτρο να συμπεριληφθεί η σχετική παραπομπή στη Σύσταση για τις ΜΜΕ, βάσει της οποίας καθορίζονται οι δικαιούχες επιχειρήσεις του Μέρους.
  - (β) Να συμπεριληφθεί πρόνοια που να αποκλείει τις επιχειρήσεις κατά των οποίων εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής η οποία κήρυξε μια ενίσχυση παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 1(6) του Κανονισμού.
  - (γ) Στο Μέτρο πρέπει να συμπεριληφθεί πρόνοια που να αποκλείει ρητά από το πεδίο εφαρμογής του τις προβληματικές επιχειρήσεις.
  - (δ) Η Αρμόδια Αρχή θα πρέπει να συμπεριλάβει στο Μέτρο ότι η αίτηση ενίσχυσης θα περιλαμβάνει τουλάχιστον όλα τα πληροφορικά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο (2) του άρθρου 6 του Κανονισμού.
  - (ε) Να συμπεριληφθεί στο Μέτρο η εξής πρόνοια, ότι «για τον υπολογισμό της έντασης και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων».
  - (στ) Το Μέτρο θα πρέπει να περιέχει ρητή παραπομπή στον Κανονισμό, με αναφορά του τίτλου του και των στοιχείων δημοσίευσης του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στις ειδικές διατάξεις του Κεφαλαίου III του Κανονισμού τις οποίες αφορά η εν λόγω πράξη.
  - (ζ) Η επένδυση μπορεί να συνδέεται με την παραγωγή σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, υπό την προϋπόθεση ότι η παραγωγή δεν υπερβαίνει τη μέση ετήσια κατανάλωση ενέργειας ή καυσίμων από τη συγκεκριμένη γεωργική εκμετάλλευση. Στο Μέτρο θα πρέπει να ενσωματωθεί η πιο πάνω πρόνοια καθώς και ότι οι επενδύσεις σε υποδομές ανανεώσιμης ενέργειας που παράγουν ενέργεια πρέπει να συμμορφώνονται με τα ελάχιστα πρότυπα για την ενεργειακή απόδοση, εφόσον υπάρχουν τέτοια πρότυπα στην Κύπρο.
  - (η) Η δυνατότητα αύξησης της έντασης κατά 20% θα πρέπει να αφορά μόνο περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά και άλλα ειδικά μειονεκτήματα.
  - (θ) Το Μέτρο θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις δημοσιότητας και ενημέρωσης που προβλέπονται στο άρθρο 9 του Κανονισμού.
3. Το Μέτρο θα τεθεί σε ισχύ με τη δημοσίευση της παρούσας Απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ,
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.